

WIENIEC-PSZCZOŁKA

PISMO POLSKIEJ CHRZEŚCIJAŃSKIEJ I NARODOWEJ DEMOKRACJI.

WSZYSTKO DLA CHRYSZTUSA
DLA JEGO LUDU!

ZAŁOŻYCIEL
KS. STANISŁAW STOJAŁOWSKI

SPRAWIEBLIWOSCIĄ,
PRAWDĄ I ZGODĄ!

Prenumerata za I-szy kwartał z przesyłką pocztową: 2000 Mkp.

W Ameryce rocznie 2 dol. — Ogłoszenia: 200 M. za wiersz milimetryowy lub jego miejsce, w tekście 100 M
Redakcja i Administracja: Kraków, ul. Dunajewskiego 7. l. p. Konto P. K. O. Nr. 141.557 — Telefon 25-02

NIECH BĘDZIE POCHWALONY JEZUS CHRYSZTUS!

Plan naprawy skarbu.

Minister skarbu Grabski wnosi do Sejmu projekt ustawy o naprawie skarbu. Projekt min. Grabskiego opiera się w znacznej części na wynikach narady byłych ministrów skarbu w Belwederze, jednak i odstępuje od niej w ważnych punktach. Poniżej streszczamy ten projekt, jego wartość omówimy później.

BUDŻETY: ADMINISTRACYJNY I PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH.

Przeprowadzenie swego planu oblicza minister Grabski na trzy lata. Zgodnie z opinią byłych ministrów skarbu dzieli on budżet na: 1) administracyjny i 2) przedsiębiorstw państwowych, prowadzonych sposobem handlowym.

BUDŻET ADMINISTRACYJNY.

Budżet administracyjny ma się opierać na wydatkach dotychczasowych. Suma tych wydatków jest obliczona na 150 milionów dolarów. Wydatków nadzwyczajnych nie ma się czynić aż do osiągnięcia równowagi budżetowej, t. j. zrównania dochodów z wydatkami.

STAŁY MIERNIK.

Dla zabezpieczenia dochodów państwowych od spadku marki wprowadza się stały miernik do ich obliczania. Wartość tego miernika oznaczona będzie na podstawie ceny 19 artykułów pierwszej potrzeby.

PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE.

Przedsiębiorstwa państwowe i monopole: koleje, żegluga, lasy, monopol tytoniowy mają być

prowadzone odrębnie, każde przedsiębiorstwo ma mieć własny budżet i każde ma sobie wystarczać, t. j. pokrywać swe rozchody dochodami, jakis samo osiągnie. Przewiduje się w tym celu podwyższenie wszelkich taryf i opłat.

OSZCZĘDNOŚCI.

Mają być wprowadzone daleko idące oszczędności. Ministerstwa: zdrowia, poczt i telegrafów oraz robót publicznych będą zniesione, a funkcje pierwszego przekazane ministerstwu spraw wewnętrznych, dwóch zaś następnym ministerstwu kolei. Pokrywanie wydatków na szkoły powszechne i szpitalnictwo spadnie na samorządy. Ilość placówek zagranicznych ma być zmniejszona. Również zmniejszeniu ulegnie ilość urzędników. Dalej przewiduje projekt sposób wykonania reformy rolnej, odbudowy kraju oraz rozbudowy miast.

DOCHODY.

Podatki mają być podniesione do normy przedwojennej. Również wszelkie opłaty i taryfy. Podobnie cło.

DANINA MAJĄTKOWA.

Nie spodziewa się jednak minister skarbu przez podniesienie podatków osiągnąć pokrycie rozchodów zwyczajnego budżetu administracyjnego. Do tego ma służyć danina majątkowa w wysokości mniej więcej 10% od wartości majątku. Danina ta miałaby być ściągana w pięciu ratach półrocznych. Pierwsza rata przypadłaby na jesień bieżącego roku. Wolne od daniny byłoby majątki wartości do 1000 złotych polskich.

Львівська державна
наукова бібліотека
№ 27936

Львівська державна
наукова бібліотека
інтернетова бібліотека

SLABE STRONY PROJEKTU.

Projekt ministra skarbu ma kilka słabych stron, na które już teraz zwrócimy uwagę: przewiduje on stabilizację naszej marki dopiero po ukończeniu naprawy skarbu, to jest po kilku latach. Dopiero wtedy ustałby druk nowych marek. Nam się wydaje, że dopóty, dopóki marka spada, nie da się należycie obliczyć dochodów i wydatków skarbowych, choćby się nawet posługiwało złotym polskim jako miernikiem. Minister skarbu przyjmuje, że przedsiębiorstwa państwowe (koleje, żegluga, monopol i t. d.) nie będą miały deficytów i dlatego troszczy się tylko o pokrycie budżetu administracyjnego. I do pokrycia deficytu tylko tego ostatniego budżetu ma służyć danina majątkowa. Doświadczenie uczy nas czego innego i można być pewnym, że np. koleje będą jeszcze dawały deficyty. 3) Minister skarbu przypuszcza, że uda mu się podnieść podatki do stopy przedwojennej; w to znów należy wątpić ze względu na zbyt niską wartość ogółu naszych marek w obiegu (patrz artykuły w dwóch poprzednich numerach „Wieńca“: „Naprawa skarbu“ i „Zubożenie Polski“). 4) Z tych samych powodów wątpić można w możliwość ściągnięcia daniny majątkowej. 5) Najbardziej też wątpić można w to, aby ten projekt naprawy skarbu mógł wykonać dzisiejszy bez polskiej większości rząd gen. Sikorskiego. Prawda życia codziennego daje nam inne świadectwo o tym rządzie.

Dr Władysław Świrski.

O polską większość rządową.

Wiele się mówi obecnie o rządzie, opartym o polską większość rządową. Rozchodzą się różne pogłoski o tej sprawie, mniej lub więcej oświetlające prawdę.

Jeżeli chodzi o stanowisko stronnictw narodowych, to jest ono takie samo, jak przedtem: dążymy do stworzenia rządu parlamentarnego, o wyraźnym programie, opartego o polską większość w Sejmie. W związku z tą sprawą w pewnych kołach P. S. L. Piast rozpowszechnia się od pewnego czasu pod adresem Chrześcijańskiego Związku Jedności Narodowej zarzut, że na wyraźny program P. S. L. Piasta w sprawie większości ze strony bloku stronnictw narodowych nie było żadnej odpowiedzi. Wobec tego stwierdzamy, że po ogłoszeniu programu i rezolucji, że P. S. L. Piast dąży do stworzenia większości, stronnictwa narodowe wysłały list, w którym proponowały rozpoczęcie i odbycie konferencji w tej sprawie, na list ten nie otrzymały jednak

one odpowiedzi, podobnie jak na listy o stworzenie większości polskiej, wysyłane kilkakrotnie ze strony Chrześc. Związku Jedności Narodowej, i tak w sprawie wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej, stworzenia rządu i t. d.

Tyle w samej sprawie pogłosek. Nie możemy jednak zaprzeczyć naszemu wrażeniu, że te pogłoski są charakterystycznym wyrazem, odczuwanej w szerokich masach, potrzeby stworzenia silnego rządu, opartego o większość polską.

Jeszcze o mierniku złotym.

O projekcie Ministerstwa Skarbu wprowadzenia złotego polskiego, napisaliśmy pokrótce w poprzednim numerze. Złoty polski nie byłby wedle wspomnianego projektu rzeczywistym realnym pieniądzem, a tylko miernikiem. Służyłby on do oznaczania spadku marki polskiej. Jego zaś wartość, oznaczona na podstawie kursu franka szwajcarskiego i ceny rynkowej żyta byłaby w porównaniu z marką polską stała.

Początkowo minister skarbu Grabski nie tylko miał zamiar w złotych polskich oznaczać wysokość podatków, ale chciał wprowadzić złote polskie do kredytu, t. j. do przyjmowania wkładów oszczędnościowych, obliczonych w złotych polskich i do udzielania pożyczek również na złote polskie. Myśl robienia oszczędności w złotych polskich przypadła zrazu do smaku szerokim kołom ludności: wszyscy bowiem chcielibyśmy się dziś uchronić przed klęską spadku kursu marki. Okazało się jednak, że projekt ministra skarbu nie da się zastosować w życiu. Aby bowiem banki mogły przyjmować wkłady w markach polskich, obliczone na złote polskie, musiałyby również udzielać pożyczek określonych w złotych polskich. Inaczej musiałyby tracić. Tu jednak zachodzi pytanie, jaki skutek miałyby udzielanie pożyczek w złotych polskich. Otóż, gdy się nieco na tym zastanowimy, to przychodzimy do przekonania, że udzielanie pożyczek w złotych polskich przyczyniłoby się do gwałtownego wzrostu drożyzny, oraz wielkiego kryzysu gospodarczego. Dlaczego tak by się stało.

Otóż objaśnimy to na przykładzie. Przedsiębiorca przemysłowy pożycza 8 milionów mk., które obliczone w złotych polskich dają ich 800 (przyjmujemy, że 1 złoty polski równa się 10 tysięcy mk.). Ten przedsiębiorca wie, że w terminie zwrotu musi on oddać nie 8 milionów mk., ale taką ich sumę, która będzie się wówczas równała 800 złotemu polskiemu. Jeśli zatem w chwili zwrotu pożyczki marka polska spadnie do 30 tysięcy za złoty polski, to przedsiębiorca będzie musiał zwrócić 24 miliony mk. Co oznacza powyższe obliczenie. Oznaczają ono, że przedsiębiorca przemysłowy,

ЛННБ України ім. В. Стефаника

01514521J

cheąc się uchronić od straty, musi podnieść cenę towarów, które wytwarza. Nie wiedząc zaś, o ile je ma podnieść, bo nie wie o ile spadnie marka polska, będzie się starał na wszelki wypadek wyśrubować ceny towarów możliwie najwyżej.

Z powodu niebezpieczeństwa wzrostu drożyzny, na które zewsząd ministrowi skarbu zwracano, odstąpił on od zamiaru wprowadzenia złotego polskiego jako miernika do kredytu.

Będzie złoty polski stosowany tylko przy oznaczaniu dochodów i wydatków państwowych. I sposób obliczania jego wartości będzie inny. Minister skarbu będzie oznaczał wartość złotego polskiego nie na podstawie kursu franka szwajcarskiego i ceny rynkowej żyta, lecz na podstawie podrożenia wybranych 19 najważniejszych artykułów pierwszej potrzeby. Tak obliczony złoty polski będzie właściwie wskaźnikiem drożyznianym, gdyż będzie wskazywał wzrost drożyzny.

Komisja skarbową Sejmu, obradując w zeszłym tygodniu nad projektami podatkowymi, wprowadziła już regulowanie wysokości stawek podatkowych na podstawie wskaźnika drożyznianego.

Podatek przemysłowy.

Do Sejmu wpłynął projekt ustawy podatku przemysłowego, wniesiony przez rząd. Pozostaje on w związku z innymi projektami podatkowymi rządu, jak: o podwyższeniu podatku gruntowego, budynkowego, noweli do podatku dochodowego i t. d. i ma na celu podniesienie wysokości podatków do norm przedwojennych.

HISTORIA PODATKU PRZEMYSŁOWEGO.

Ponieważ obecnie wniesiony projekt ustawy o podatku przemysłowym różni się w wielu ważnych punktach od dotychczas obowiązujących przepisów o tym podatku, nie od rzeczy będzie przypomnieć historję tego podatku.

Otóż w poszczególnych dzielnicach Polski przemysł, handel i wolne zawody były opodatkowane na podstawie różnych ustaw. W b. Królestwie Polskiem istniał t. zw. podatek przemysłowy, w Małopolsce odpowiadał mu podatek zarobkowy, w b. zaborze pruskim nosił on podobnie jak w Królestwie Polskiem miano podatku przemysłowego. Ustawą z 17 grudnia 1921 r. rozciągnął Sejm moc obowiązującą przepisów o podatku przemysłowym w Król. Polskiem na całe państwo. Od tego czasu obowiązuje w całej Polsce jedna ustawa o podatku przemysłowym, moc jednak jej w myśl powołanej wyżej ustawy sejmowej trwać ma tylko do końca 1923 roku.

NOWY PROJEKT.

Obecnie rząd przed upływem wygaśnięcia powyższej ustawy o podatku przemysłowym wnosi projekt nowej ustawy.

Podajemy pokrótce najważniejsze różnice między dawnym a zamierzonym podatkiem przemysłowym, oraz główne przepisy tego ostatniego.

RÓŻNICE MIĘDZY PROJEKTEM A DOTYCHCZAS OBOWIĄZUJĄCĄ USTAWĄ.

Dotychczasowy podatek przemysłowy dzielił się na zasadniczy, oraz dodatkowy od zysków. Zasadniczy podatek opłacało się przez wykupno świadectw przemysłowych, dodatkowy zaś był wymierzany od przeciętnego zysku przedsiębiorstwa.

Podatek przemysłowy, wedle nowego projektu, będzie polegał na **oprocentowaniu tylko obrotu** w wysokości 2%. Wprawdzie wykupowanie świadectw przemysłowych pozostanie, będzie jednak miało zupełnie inne znaczenie niż wedle dotychczasowej ustawy. Mianowicie opłata za świadectwo przemysłowe będzie zaliczką na poczet podatku, obliczonego od obrotu.

SPOSÓB WYMIERZANIA PODATKU.

Sam podatek ma być wymierzany w dwóch półrocznych ratach. Za podstawę obliczenia wysokości podatku służy obrót w półroczu ubiegłym.

Za obrót brutto, podlegający dwuprocentowemu opodatkowaniu uważa się: 1. w przedsiębiorstwach prowadzących handel towarami sumę przychodu brutto za towary sprzedawane za gotówkę, wymienione lub wydane na kredyt. W przedsiębiorstwach prowadzących handel hurtowny dochodzi jeszcze wartość towarów wydanych przez przedsiębiorstwo na sprzedaż w handlu detalicznym; 2. w przedsiębiorstwach przemysłowych wydobywających lub przetwarzających surowce, albo produkujących wyrobki z wydobytych lub zakupionych na własny rachunek materiałów, sumę przychodu brutto za surowce, półfabrykaty i gotowe wyrobki, tak sprzedane za gotówkę, jak wydane na kredyt lub wymienione, oraz użyte do wykonania umów; 3. dla wolnych zawodów sumę zarobku brutto.

Obliczenia wysokości obrotu dokonwać się ma z dołu, dla pierwszego półroczu od 1 lipca do 1 sierpnia, dla drugiego półroczu od 1 stycznia do 1 lutego.

SPOSÓB OPŁACANIA PODATKU.

Praktycznie będzie podatek przemysłowy opłacany w postaci przedpłat i dopłat.

Przedpłata będzie opłata za świadectwa przemysłowe, które mają być wykupwane w końcu roku w ciągu listopada i grudnia. Dopłata zaś będzie się uiszczać po upływie półroczu z dołu, o ile obliczony od obrotu podatek przemysłowy przeniesie sumę opłaty za świadectwo przemysłowe.

WYKUPNO ŚWIADECTW PRZEMYSŁOWYCH.

Cenę świadectwa przemysłowego uiszcza się w pełnej kwocie za cały rok podatkowy z góry.

Wysokość opłat zależy od kategorii, do której przedsiębiorstwo lub zajęcie zostało zaliczone, oraz od klasy miejscowości, w której dane przed-

siębiorstwo jest położone lub dane zajęcie jest wykonywane. Kategorij dla handlu jest 5, dla przemysłu 8, klas miejscowości 4, nadto osobną klasę stanowi m. st. Warszawa.

SKŁAD KOMISYJ SZACUNKOWYCH ORAZ PRZEPISY KARNE.

Sprawdzaniem i ustalaniem sum, podlegających opodatkowaniu, zająć się mają w pierwszej instancji Komisje szacunkowe, w drugiej Komisje odwoławcze.

W skład Komisji szacunkowej wchodzi: jako przewodniczący naczelnik władzy podatkowej I instancji lub jego zastępca, przedstawiciele właściwego urzędu podatków pośrednich i sześciu członków, powołanych z pośród podatników. Komisje odwoławcze składają się z dyrektora Izby skarbowej, z dwóch urzędników tejże Izby, tudzież ośmiu członków z pośród podatników.

Przepisy karne są bardzo ostre. Kara za opóźnienie wynosi 10% miesięcznie. Za nieokazanie ksiąg urzędnikowi, grzywny wynosić mają do miliona marek.

J. Ż.

Z sejmowej komisji skarbowej.

Obrady nad podatkiem dochodowym.

W ubiegłym tygodniu komisja skarbowa Sejmu obradowała nad projektem rządowym noweli do podatku dochodowego. Jak wiadomo, projekt rządowy przewiduje opodatkowanie dochodu większego niż dwa miliony mkp. na rok. Dochód roczny do dwóch milionów ma być zatem wolny od podatku.

Komisja uchwaliła szereg poprawek do wniosku rządowego. I tak zwolniono od podatku dochodowego gospodarzy rolnych, posiadających mniej niż 30 hektarów, czyli 50 morgów gruntu. Dalej zwolniono od tego podatku przedsiębiorstwa handlowe, opłacające podatek przemysłowy 4-tej i 5-tej kategorii we wszystkich miejscowościach, przedsiębiorstwa zaś 3-ciej kategorii w miejscowościach 3-ciej i 4-tej klasy. Zwolniono również przedsiębiorców przemysłowych i rzemieślniczych wolnych od podatku przemysłowego oraz opłacających ten podatek według 8-mej kategorii, wreszcie uwolniono właścicieli domów mieszkalnych, składających się najwyżej z czterech izb.

Komisja przyjęła nowy punkt projektu rządowego, wedle którego protest przewodniczącego Komisji szacunkowej nie może wstrzymać ściągnięcia wymierzonego podatku.

Poseł Gościcki (ze Zw. L. N.) postawił wniosek zwolnienia od podatku dochodowego wszystkich tych, którzy mają dochód mniejszy od 6-ciu milionów mkp. rocznie. Dotyczyło to pracowników, urzędników, robotników i t. d. Wniosek ten odrzuciono, a przyjęto wniosek posła Moraczew-

skiego (P. P. S.), aby uwolnić od podatku dochodowego i to dopiero od 1-go kwietnia b. r. osoby mające dochód mniejszy niż wynoszący 250 tys. miesięcznie, czyli 3 miliony rocznie.

W porównaniu z podatkiem dochodowym dawnym austriackim, jest to bardzo znaczne zmniejszenie dochodu wolnego od podatku. W Austrii dochód wolny od podatku wynosił 3600 koron, co równało się wartości 360 cetnarów żyta; obecnie dochód wolny od podatku wedle wniosku posła Moraczewskiego ma wynosić 3 miliony marek, co przedstawia wartość 30 cetnarów żyta.

Najważniejszą nowością rozpatrywanej obecnie przez Komisję skarbową ustawy o podatku dochodowym, jest to, że stawki w niej zawarte są ruchome i będą podwyższane w miarę spadku waluty. Mianowicie co roku 1 lipca Minister skarbu ustali t. zw. wskaźnik drożyzniany, t. j. wskaże, o ile drożyzna wzrosła w porównaniu z okresem, w którym wskaźnik był ostatnio ustalony. Jeśli zatem Minister skarbu ustali wskaźnik drożyzniany na 5, czyli wskaże, że drożyzna wzrosła 5-ciokrotnie, to wówczas wszystkie przewidziane w ustawie stawki, zostaną podwyższone również 5 razy. W jaki sposób będzie ustalał Minister skarbu wskaźnik drożyzniany? Otóż początkowo Minister skarbu miał zamiar wprowadzić t. z. miernik złoty, wedle którego wartość marki oznaczałaby się wedle kursu franka szwajcarskiego i ceny rynkowej żyta. Ten projekt został z różnych powodów odrzucony i obecnie przy podatku dochodowym wedle uchwały Komisji Minister skarbu ma ustalać wskaźnik drożyzniany na podstawie podrożenia 19 najważniejszych artykułów pierwszej potrzeby, jak zboża, żelaza, skóry, węgla itd.

Obrady nad podatkiem dochodowym Komisja w całości zakończyła, zatem wejdzie on niebawem pod obrady pełnego Sejmu.

PODATKI POŚREDNIE.

Komisja skarbową obradowała też nad projektem ustawy, przedłużającej moc ustawy z 10 maja 1921. Rzeczona ustawa z 10 maja 1921 daje Ministrowi skarbu upoważnienie do regulowania podatków od spożycia, zużycia oraz produkcji, w szczególności do podwyższenia stawek podatkowych w miarę spadku waluty i wzrostu drożyzny. Wedle przyjętej uchwały Komisji to upoważnienie dla Ministra skarbu ma trwać do końca br.

OPLATY STEMPOWE.

Następnie Komisja przeszła do rozpatrzenia projektu ustawy o podwyższeniu opłat stempowych. Na wniosek referenta, b. Ministra skarbu, posła Michalskiego podwyższono taryfę opłat stempowych od podań, załączników do podań, oraz świadectw urzędowych.

Wszystkie podania z wyjątkiem wyszczególnionych w ustawie podlegać będą opłacie stempowej w wysokości 15000 Mk., a załączniki do

podają w wysokości 3.500 Mk., bez względu na ilość arkuszy (dotychczas opłata stempłowa od podania wynosi 200 Mk.). Podanie o zezwolenie na prowadzenie przedsiębiorstwa przemysłowego I. II. i III. kategorii lub handlowego I. i II. kat. wymaga opłaty stempłowej 250.000 Mk., o zezwolenie na prowadzenie przedsiębiorstw innych kategorii 50.000 Mk. Opłata stempłowa za świadectwo, zawierające zezwolenie na prowadzenie przedsiębiorstwa zarobkowego (koncesję) wynosić będzie 250.000 Mk. Świadectwo za akt zezwolenia na zmianę nazwiska półtora miliona marek polskich. Poseł Gościński proponował, aby podnieść tę opłatę do 10 milionów marek polskich; wiadomo bowiem, że nazwiska zmieniają przedewszystkiem żydzi, chcąc ukryć swoje pochodzenie. Komisja na wniosek posła Gościńskiego się nie zgodziła. Stałe opłaty stempłowe, wynoszące dotychczas 20 Mk., mają być podwyższone do 1500 Mk.

Spółeczeństwo popiera posłów narodowych.

Wiec sprawozdawczy Związku Ludowo-Narodowego w Wadowicach odbył się w dniu 22-go lutego b. r. w gmachu tutejszego Sokola. Ołbrzymia sala zaledwo mogła pomieścić z górą tysiąca uczestników, reprezentujących dosłownie wszystkie warstwy społeczeństwa i prawie wszystkie partje polityczne. Powitał obecnych na sali pp. posłów imieniem Koła powiatowego p. Kręcioch, przedstawiając oprócz pp. Kozłowskiego i Dobija zasłużonego działacza jeszcze z czasów pruskich i posła p. Rzepeckiego z dzielnicy Poznańskiej, którym zaraz na wstępie urządzono serdeczną owację, poczem wybrano przewodniczącym Sejmiku p. Dra Wodzińskiego, zastępcą obywatela p. Karola Hytkę, na sekretarza powołano p. Kręciocha. Przewodniczący udzielił głosu posłowi p. Kozłowskiemu; znakomity ten mówca w przeszło jednogodzinnym referacie skreślił tragedję odrodzonej Polski pod względem politycznym i gospodarczym, zdał sprawozdanie z dotychczasowej działalności obozu narodowego w Sejmie i Senacie Rzeczypospolitej, wyjaśnił stosunek stronnictw narodowych do obecnego rządu p. Sikorskiego, przedstawił we właściwym świetle wypadki grudniowe, scharakteryzował dosadnie działalność Rządu p. Sikorskiego, a zarazem wykonywanie przezeń programu naprawy (?) Państwa Polskiego, następnie wyświetlił politykę i etykę t. zw. mniejszości narodowej w stosunku do Państwa i tubylczej ludności. Następny mówca p. poseł Dobija poddał druzgocącej krytyce dotychczasową rabunkową gospodarę leśną, rolną i przemysłową, wykazał wadliwe funkcjonowanie administracji państwowej, szczególnie na kresach wschodnich, omówił program pracy Związku Ludowo-Narodowego, apelował serdecznie do

inteligencji, by szła z odczytami i prelekcjami między lud wiejski, celem niesienia zdrowej oświaty i szerzenia tej szczytnej idei chrystjanizmu, miłości bliźniego i zaniechania tej tak przez posłów lewicowych nieustannie podsycanej walki partyjnej. Następnie ubolewa nad brakiem zdrowej polskiej większości parlamentarnej, czemu winna chwiejna polityka i rozbiecie w obozie P. S. L. Piast i wzywa całe społeczeństwo do czynnego poparcia prac i zamierzeń obozu narodowego w walce o lepszą przyszłość dla naszej odrodzonej, lecz tak skolataney Ojczyzny, toteż wszyscy zebrani solidaryzując się z wywodami mowcy, nagrodzili je burzliwymi oklaskami. Zabiera głos witany znowu owacyjnie p. poseł Rzepecki, podając przyczyny, dla czego przy ostatnich wyborach nie zdobyliśmy większości parlamentarnej, która jest cechą prawdziwej demokracji, skreśliła w serdecznych słowach program Związku Ludowo-Narodowego, zachęcając do budzenia ducha narodowego w społeczeństwie, a zarazem solidarności stanów przez szerzenie organizacji Związku i zdrowej oświaty ludu, podaje przykłady z dzielnicy poznańskiej zrozumienia idei stronnictw narodowych, czego wykładnikiem jest wynik wyborów w tamtejszych województwach, zapewniający zwycięstwo „ósemce“, wreszcie serdecznem wezwaniem do podporządkowania się organizacji Z. L. N. kończy swe piękne i uczuciowe przemówienie. Na wniosek p. Hommego, wyrazili zebrani jak jeden mąż, wotum zaufania pp. posłom przez powstanie z miejsc, nagradzając ich równocześnie długo niemilkającymi oklaskami, poczem udzielono głosu staruszkowi p. Osiadaczowi, który osobno, prawie ze łzami w oczach, dziękował pp. posłom za słowa prawdy. Po odczytaniu przez sekretarza skreślonych poniżej rezolucyj, zgromadzeni jednomyślnie je uchwalili, zaś przewodniczący wobec tego, że nikt więcej nie zgłosił się do dyskusji i z powodu późnej pory więc rozwiązał.

Należy to z ogromnem uznaniem podnieść, że pp. posłowie ze stronnictw narodowych pierwsi w naszym mieście stanęli otwarcie i z pogodnem czołem przed wyborcami, by rzucić słowa prawdy — niechże więc te uwagi, te brawa, będą dla nich zachętą i podniętą do wytrwania na stanowisku bojowników o całość, szczęście i wielkość Ojczyzny, z którymi solidaryzuje się olbrzymia większość Narodu.

Uchwalone rezolucje brzmią:

Zebrani na wiecu Związku Ludowo-Narodowego w dniu 22 lutego 1923 r. w Wadowicach uchwalają:

1) Nie dojdzie w Polsce do ładu i porządku, dopóki między większością stronnictw polskich nie będzie uczciwego i stałego porozumienia i dopóki ta większość polska nie wytworzy rządu parlamentarnego, o tę większość i ustalony program opartego.

2) Zebrani wyrażają podziękowanie posłom Związku Ludowo-Narodowego za wytrwałe dążenie do tego celu i zachęcają ich do czynienia dalszych zabiegów oraz wyrażają żal, że posłowie z Piasta, N. P. R. i innych stronnictw lewicy dotąd konieczności zgody i wspólnej pracy dla Polski zrozumieć nie mogli.

3) Zebrani zobowiązują się do szerzenia idei zgody wśród stronnictw chrześcijańskich, polskich i narodowych w swoich miejscach zamieszkania.

4) Zebrani protestują przeciw zmianie ustawy o ograniczeniu spożycia i sprzedaży alkoholu, będącej ustępstwem ze strony rządu na rzecz żydowskich szynkarzy.

5) Zebrani domagają się zniesienia rozporządzenia p. Anusza, zawieszającego działalność Towarzystwa „Rozwój“ w Warszawie, które to rozporządzenie uważają za policzek wymierzony narodowi polskiemu.

6) Zebrani żądają zaprowadzenia „numerus clausus“ w wyższych uczelniach polskich przy zachowaniu stosunku procentowego dla mniejszości narodowych, odpowiadającego ich sile liczebnej w Państwie.

Lud domaga się polskiej większości w Sejmie.

Tarnów.

Dnia 19 b. m. w sali „Gwiazdy“ odbyło się liczne zebranie członków i sympatyków Związku Ludowo-Narodowego. O obecnym położeniu politycznym i gospodarczym mówili posłowie Manaczyński i Wierczak. Zebrani przyjęli wywody referentów oklaskami. Wśród inteligencji tamtejszej i mieszczaństwa jest pełne zrozumienie, że trzeba się zbliżyć do ludu wiejskiego i wspólną pracą dążyć do wytworzenia powszechnej opinii w kraju, za powołaniem rozumnego rządu, opartej o stałą większość sejmową.

Brzesko.

Dnia 20 b. m. na zebraniu zwołanem przez Związek Ludowo-Narodowy przemawiał poseł Wierczak, przedstawiając konieczność wytworzenia stałej większości polskiej w Sejmie, bo tylko rząd ze stałym programem będzie mógł Polskę wydzwignąć z obecnego ciężkiego kryzysu. — W dyskusji między innymi zabrał głos poseł katolicko-ludowy ks. Czuj, który przyznał, że rząd gen. Sikorskiego nie zdoła zapewnić poprawy stosunków i trzeba dążyć do silnego rządu parlamentarnego.

Rzeszów.

W ubiegłą niedzielę odbył się tu olbrzymi wiec Związku Ludowo-Narodowego, na którym zjawili się delegaci włościan z całego powiatu. Obecni piastowcy-ehłopi godzili się w zupełności na

przedstawione rezolucje, domagające się rządu zgody narodowej. Referował poseł Rąb.

Krasne.

W ubiegły poniedziałek zjechał do nas poseł Rąb i odbył w naszej wsi, skąd pochodzi, wielki wiec. Obecni byli mieszkańcy całej parafji. Zagał ks. Siara. Uchwalono rezolucję za rządem zgody narodowej stronnictw prawic z Piastem i N. P. R.

Łańcut.

We wtorek odbył się tu wiec Związku Lud. Narod. z udziałem posłów Rąba i Tabaczyńskiego. Udział słuchaczy był ogromny. Jednoznacznie uchwalono rezolucję z votum ufności dla posłów narodowych i ze rządem większości polskiej.

Zywiec.

Odbyli tu olbrzymi wiec posłowie Dobija i Rzepecki, oraz prof. Gruszecki. Wiec był niebywale wielki, dosięgający kilku tysięcy ludzi. Była obecna masa piastowców. Uchwalono wśród wielkiego entuzjazmu rezolucję za rządem zgody narodowej. Świetne referaty posłów i prof. Gruszeckiego wywołały ogólny poklask.

Jeleśnia.

Posłowie Dobija i Rzepecki razem z prof. Gruszeckim zagościli do nas na wiec. Wyświetlili oni sytuację polityczną w Polsce, oraz rolę mniejszości narodowych. Rezolucje opowiedziały się za rządem polskiej większości.

Trzciana, pow. Bochnia.

W Trzcianie oraz w całej okolicy odbyło się kilka wieców włościańskich, zorganizowanych przez posła ks. Matusa. Uchwalono rezolucje za rządem polskiej większości.

Dlaczego zwlekasz z wysłaniem prenumeraty?

Przetrzymanie dwóch tysięcy Mk przez kwartał, Tobie nie pomoże, a wydawnictwu robisz krzywdę.

Wypełnij czek i wyślij pieniądze!

KRONIKA.

ZWRACAMY UWAGĘ Szan. Czytelników, że z kwoty przesyłanej przekazem, Poczta potrąca sobie za doręczenie 200 Mk. Najlepiej posyłać pieniądze czekiem P. K. O. na konto Nr. 141.557. Wszystkie urzędy pocztowe w Polsce są obowiązane mieć blankiety czekowe.

PRZEGLĄD POLITYCZNY nie znalazł pomieszczenia w dzisiejszym numerze, zamieścimy go obszernie w numerze następnym.

PODROŻENIE OPŁAT POCZTOWYCH. Od dnia 20 lutego b. r. zdrożały opłaty pocztowe o 200%. Obecnie opłata wynosi: za listy zwykle do wagi 20 gr. — 300 Mkp., ponad 20 gr. 600 Mkp.; za kartki pocztowe 150 Mkp.; druki zwykle 50 Mkp. Listy polecane — 600 Mkp. Przekazy pieniężne: od każdego przekazu 200 Mkp., nadto od każdych przyjętych

10.000 Mkp. — 50 Mkp. (najwyżej można przesyłać jednym przekazem 500.000 Mkp.); za paczki do wagi 1 kg. — 500 Mkp.; do wagi 5 kg. — 2.500 Mkp.; do wagi 10 kg. — 5.000 Mkp., do wagi 15 kg. — 7.500 Mkp., do wagi 20 kg. 10.000 Mkp., przyczem za podanie wartości opłaca się 50 Mkp. od każdych 10.000 Mkp. wartości.

Za telegramy — 250 Mkp. od wyrazu, najmniej jednak 2.500 Mkp., za telegramy pilne — opłata trzykrotna; za listy zwykle do Czechosłowacji, Rumunji i Węgier do wagi 20 gr. — 400 Mkp., przyczem za każde dalsze 20 gr. — 250 Mkp.; za listy zwykle do innych krajów poza wymienionymi — 500 Mkp., przyczem również za każde dalsze 20 gr. — 250 Mkp.

PODWYŻSZENIE TARYFY KOLEJOWEJ. Z dniem 1 marca b. r. taryfa kolejowa dla ruchu osobowego i towarowego zostaje podwyższoną o 100 procent. Zwracamy uwagę na podwyżkę taryfy osobowej, gdyż poprzednio były podane w pismach informacyjne, że podwyżce ulegnie tylko taryfa towarowa.

PAROWOZY Z ROSJI. W tych dniach przybyło z Rosji 85 parowozów, należących się Polsce na mocy traktatu ryskiego.

OGRANICZENIA EMIGRACJI DO AMERYKI. Na podstawie nowych ograniczeń, wprowadzonych przez rząd amerykański, będzie mogło z Polski emigrować przez rok tylko pięć tysięcy osób, z Rosji dwa tysiące, natomiast nie podlegają ograniczeniu następujące kategorie emigrantów: 1) żony do mężów, 2) mężowie do żon, 3) rodzice do dzieci, 4) dzieci małoletnie do rodziców, 5) małoletni bracia i siostry, 6) małoletni kuzyni i kuzynki, o ile są wezwani do Ameryki.

WAŻNE DLA INWALIDÓW. P. K. U. ogłasza wszystkim inwalidom, że podczas choroby w myśl Dz. Rozk. Nr. 5/22 poz. 89, pkt. 4 mają oni prawo korzystać z pomocy lekarza P. K. U., o ile choroba jest następstwem pełnienia przez nich służby wojskowej i o ile ten związek przyczynowy pomiędzy chorobą, a odbytą służbą wojskową przez lekarza P. K. U. zostanie stwierdzony.

Jeżeli w nagłych wypadkach rodzina inwalidy zawezwie najbliższego lekarza, to po śmierci inwalidy winna zażądać od niego wystawienia zaświadczenia o przyczynie śmierci t. j. czy ona nastąpiła w związku z inwalidnością, czy też nie, gdyż w myśl ustawy z dnia 18 marca 1921 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i ich rodzin oraz o zaopatrzeniu rodzin po poległych i zmarłych, których śmierć znajduje się w związku przyczynowym ze służbą wojskową (Dz.

Ustaw Nr. 32 z dnia 12 kwietnia 1921 r. poz. 195) wdowy i rodzice po zmarłych inwalidach, którzy nie wylegitymują się, że śmierć inwalidy nastąpiła z powodu jego inwalidności, nie będą mieli prawa do zaopatrzenia wdowiego lub rodzicielskiego.

Ze względu na to, że znaczny procent inwalidów przy pogorszeniu się zdrowia do tego stopnia, że choroba powoduje śmierć inwalidy, nie korzystają z porady lekarskiej, w następstwie czego rodziny ich nie mogą wylegitymować się co do przyczyny śmierci inwalidy, i w rezultacie zaopatrzenie zostaje im odmówione, P. K. U. obwieszcza niniejsze rozporządzenie przez wójtów gmin inwalidom, oraz powiadamia znajdujące się na ich terenie związki inwalidzkie.

WSTRZYMANIE EMIGRACJI ŻYDÓW ROSYJSKICH Z POLSKI. Konsulat amerykański w Warszawie wstrzymał udzielanie wiz na wyjazd do Stanów Zjednoczonych żydów, przebywających w Polsce, a przybyłych z Rosji. Powodem tego kroku jest wyczerpanie przeznaczonego na Rosję kontyngentu emigracyjnego. W ten sposób w Polsce pozostanie 15.000 żydów, którzy nielegalnie przybyli do nas, a którzy przed dniem 15 kwietnia b. r. mieli opuścić Polskę.

NA FUNDUSZ PRASOWY nadesłali: Karol Kleka 300 M, Jan Binkowski 500 M, Jan Paluch 100 M, Mikołaj Filipek 1.000 M, Stanisław Sierotwiński 1.000 M, Dominik Zboński 1.000 M, Piotr Czekaj 1.000 M, Franc. Sanokowski 100 M, Jakób Sadržowski 500 M, Paweł Kubica 200 M, Ignacy Mrozek 500 M, Feliks Czerwonka 500 M, Józef Lubas 200 M, Roman Fabia 150 M, Ks. Aleksander Pawłowski 1.000 M, Eugenjusz Wesółowski 800 M, Jan Sroka 1.000 M, Andrzej Czopik 500 M, Wojciech Zieliński 500 M, Aniela Cajsowa 500 M, Jan Zimek 1.000 M, Jakób Srebro 1.000 M, Jędrzej Kuborek 500 M, Ks. Piotr Łyczko 800 M, Władysław Kardas 1.000 M, Składki w Sekretarjacie Związku Ludowo Narodowego w Krakowie 51.800 M.

Unieważniam zagubione zaświadczenie wojskowe, wystawione przez Komisję Poborową w Nowym Sączu na nazwisko Stanisław Pałynowski, ur. w 1901 roku w Podgrodziu,

Adwokat i obrońca
Dr. A. Rolanowski
W KRAKOWIE
ul. Lubicz 26. Tel. Nr. 3150.

SPRAWY STAROKRAJSKIE

załatwia najlepiej w Ameryce i Polsce

POLSKIE BIURO PRAWNE

Adres: 1938 WEST CHICAGO AVE., CHICAGO ILL, U. S. A.

Zawsze na składzie:

- I. Dział:
MATERJE NA UBRANIA, BIELIZNA I T. D.
- II. Dział:
PRZYBORY DO SZYCIA, HAFTU
I DLA KRAWCÓW.
- III. Dział:
OBUWIE I WYROBY TRYKOTARSKIE.
- IV. Dział:
PRZYBORY SZKOLNE I DO PISANIA.
- V. Dział:
PRZYBORY GOSPODARSKIE.
- VI. Dział:
PRZYBORY SZEWSKIE, SKÓRA NA
PODESZWY I NA WIERZCHY.
- VII. Dział:
MYDŁA DO PRANIA I TOALETOWE.
- VIII. Dział:
PRZYBORY DO PALENIA.
- IX. Dział:
WSZELKIE ARTYKUŁY KORZENNE.
SKŁAD KRAWATÓW I HAFTÓW.
- ☞ Sprzedaż tylko hurtowna. ☜
- Dom Towarowy Franciszka Wojasa
Kraków, Łobzowska 12 — 14.

Unieważniam zagubiony dokument wojskowy wystawiony
na nazwisko Piotr Cudziło z Mostków powiat Nisko, ur,
w roku 1896.

Unieważniam skradzione zaświadczenie demobilizacyjne,
wystawione na nazwisko Jan Cebulski, zam. w Siemie-
chowie p. Gromnik.

OGŁOSZENIE!

Spółka koszykarska: „ROZWÓJ” w Jaśle

ma na składzie w magazynach swojej pracowni przy BE-
TONIARNI „POSTĘP” w Gądkach obok Jasła znaczniejsze
ilości półkoszków tudzież sufitków i sprzedaje je na miej-
scu w pracowni po przystępnych cenach. Ponadto przy-
muje zamówienia na wszelkie wyroby wiklinowe.

Oferty przyjmuje księgarnia WP. STRZELECKIEGO w Jaśle.

NAJLEPSZE NASIONA

warzywne, kwiatowe i pastewne
poleca;

SKŁAD „ZAGON” SPOŁKA
NASION, Z OGR. POR.
KRAKÓW, BASZTOWA 17. Tel. 2275.

Na żądanie wysyłamy cenniki.

COSULICH LINE.

Udający się do

BRAZYLJI lub ARGENTYNY

(w Ameryce południowej)

najłatwiej załatwiają swe formalności podróżne zwracając się po informacje
do naszych biur:

Kraków, ul. Radziwiłłowska 23. Warszawa, ul. Królewska 29,

oraz najszybciej odbywają swą podróż naszymi parowcami:

„ATLANTA” 18 maja, „BELVEDERE” 18 marca, „SOFIA” 13 kwietnia,

3-cia klasa do Brazylii lub Argentyny dolarów 41. Nadzwyczaj wygodna 2-ga kl. dolarów 100.

Ceny rozumieją się nawet ze wszystkimi kosztami i 5-cio dniowym utrzymaniem
w porcie.

Prospekta szczegółowe, ceny I. i II-giej klasy oraz wszelkich informacji udziela się na żądanie.